

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА ПІДПРИЄМНИЦТВА

ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ЦЕНТР СТАЛОГО РОЗВИТКУ»

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ ТА ПІДПРИЄМНИЦТВА

**МАТЕРІАЛИ ІІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
НАУКОВІ СТАТТІ**

17-18 квітня 2018 р.

Черкаси ЧДТУ 2018

УДК 33(063)
ББК 65.050
Т 33

Організаційний комітет:

Григор О.О.	к.держ.упр., доцент, ректор Черкаського державного технологічного університету
Демиденко В.В.	к.е.н., доцент, декан факультету економіки та управління
Манн Р.В.	д.е.н., доцент, завідувач кафедри економіки та підприємництва ЧДТУ
Ільченко Н.В.	к.держ.упр., доцент, доцент кафедри економіки та підприємництва ЧДТУ
Кошеленко С.В.	к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки та підприємництва ЧДТУ
Березюк-Рибак І.Р.	к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки та підприємництва ЧДТУ

Сучасні тенденції розвитку економіки та підприємництва: матеріали III Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції : 17-18 квітня 2018 р. [Електронний ресурс] / від. ред. Р.В. Манн; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. – Черкаси : ЧДТУ, 2018. – 139 с.

Матеріали конференції висвітлюють актуальні проблеми і сучасні тенденції розвитку економіки та підприємництва в Україні і світі.

ББК 65.050
УДК 33(063)

Оргкомітет вважає за доцільне повідомити, що не всі положення і висновки окремих авторів є беззаперечними. Разом з тим, вважаємо можливим їх публікацію з метою обговорення.

ББК 65.050
УДК 338

Плигач К.Д.

аспірантка кафедри економіки та підприємництва
Черкаський державний технологічний університет

Науковий керівник: **Манн Р.В.**

д.е.н., доцент, завідувач кафедри економіки та підприємництва

ХАРАКТЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ГАЛУЗІ РЕГІОНУ

Економічний потенціал регіону є комплексною характеристикою його стану, який визначається сукупністю різноманітних факторів, пов'язаних з усіма його сферами та галузями. Наявні у межах регіону ресурси визначають відповідний галузевий потенціал регіону. Під галуззю варто розуміти комплекс підприємств, установ та організацій, які забезпечують виконання соціально-економічних функцій завдяки виготовленню однорідної продукції та наданню послуг [1, с. 48]. Більш детального вивчення потребує дослідження характерних особливостей економічного потенціалу однієї з галузей народного господарства – сільського господарства – на рівні регіону.

Варто наголосити на недостатньому висвітленні серед науковців питань, присвячених економічному потенціалу сільськогосподарської галузі регіону. Переважно, дослідження спрямовані на вивчення окремих складових, зокрема: фінансового, ресурсного (у тому числі земельного), виробничого, експортного та інших потенціалів сільськогосподарської галузі регіону. У той же час, при дослідженні потенціалу сільськогосподарської галузі на регіональному рівні можна зустріти наукові праці, зорієнтовані на визначення подібних, проте не тотожних категорій, таких як: потенціал сільськогосподарських підприємств, потенціал сільськогосподарського виробництва (З. Рижок), економічний потенціал сільських територій (А. Ключник, А. Пугач, А. Мовчанюк).

Так, З. Рижок розглядає «потенціал» у першу чергу, як «ресурси», тому потенціал сільськогосподарського виробництва, на думку автора, є необхідними для господарювання та розвитку земельними ресурсами, які є територіальним базисом суспільного виробництва, покращуючи свою продуктивність завдяки ефективному використанню цих земель [2, с. 175]. Заслуговує на увагу те, що автор підкреслює роль територіальної компоненти при характеристиці сільськогосподарського потенціалу. Однак, варто вважати не вірним акцентування уваги лише на ресурсній природі потенціалу, який включає ще й можливості пошуку та ефективного використання ресурсів.

А. Пугач, досліджуючи особливості та перспективи розвитку сільських територій, вважає, що ключовими складовими їх економічного потенціалу є природний та виробничий потенціали. До характерних елементів першого автор відносить природну родючість ґрунтів, запаси корисних копалин, кліматичні умови тощо. Виробничий потенціал формується за рахунок ресурсного потенціалу як суб'єктів господарювання, котрі спеціалізуються на веденні сільського господарства (агропромислові інтегровані структури, сільськогосподарські організації, фермерські та господарства населення), так і тих, які займаються іншими видами економічної діяльності (переробка сільгосппродукції, народні промисли, транспортні перевезення тощо). Окрім того, виробничий потенціал визначається місцем розташування сільських територій відносно транспортної інфраструктури, підприємств переробки та реалізації сільськогосподарської продукції [3, с. 170-171]. Однак, даний підхід не враховує

перспектив підвищення ефективності використання наявних ресурсів учасника сільськогосподарського виробництва та додаткових можливостей їх розвитку.

На противагу, А. Ключник розглядає економічний потенціал сільських територій у трьох аспектах. Перш за все, як ресурси, властиві відповідній території, використання яких забезпечує задоволення суспільних потреб її мешканців; по-друге, як спроможність сільської території та, зокрема, її господарюючих суб'єктів сприяти довгостроковому функціонуванню та досягненню стратегічних цілей; по-третє, як здатність розширення господарської діяльності та поліпшення благоустрою відповідної території завдяки використанню наявних та, у разі потреби, додатково залучених ресурсів [4, с. 9-10].

А. Мовчанюк наголошує на тому, що становище сільських територій головним чином залежить від рівня розвитку сільськогосподарського виробництва відповідного регіону, оскільки це безпосередньо формує потребу у трудових ресурсах, визначає стан соціально-культурного та інфраструктурного забезпечення населених пунктів. Автор підкреслює, що з метою покращення соціально-економічного середовища сільських територій та, як наслідок, зростання результативності та конкурентоспроможності регіонального агропромислового комплексу на національному та міжнародному рівнях, необхідним є вивчення регіональних особливостей відповідних територій та умов ведення сільськогосподарської діяльності, а також пошук можливостей проведення комплексних перетворень у сфері сільськогосподарського виробництва [5, с. 437-438].

З урахуванням розглянутих наукових підходів щодо дослідження сутності потенціалу сільськогосподарського виробництва на рівні окремих територіальних утворень та окремо економічного потенціалу сільських територій, запропоновано визначення для характеристики економічного потенціалу сільськогосподарської галузі регіону. Оскільки дана категорія стосується як сільськогосподарської галузі (тобто сукупності інституцій, котрі забезпечують виготовлення сільгосппродукції), так і регіонального аспекту (територіального об'єднання на основі спільних історичних, культурних, соціально-економічних та інших визначальних характерних особливостей розвитку), під економічним потенціалом сільськогосподарської галузі регіону варто розуміти сукупність ресурсів та здатність їх ефективно акумулювати і використовувати суб'єктами економічних відносин певного адміністративно-територіального утворення, які провадять діяльність у галузі сільського господарства, з метою досягнення поставлених цілей та забезпечення соціально-економічного добробуту жителів відповідного регіону.

Забезпечення соціально-економічного добробуту регіону завдяки використанню потенціалу сільськогосподарської галузі є комплексним завданням, яке включає гарантування продовольчої безпеки місцевого населення, створення робочих місць у сільськогосподарській та пов'язаних з нею галузях народного господарства (переробна промисловість, торгівля, транспорт тощо), розвиток підприємництва, зростання обсягів торгівлі та надходжень до місцевого бюджету. З метою детальнішого та ефективнішого вивчення економічного потенціалу сільськогосподарської галузі регіону доцільно проводити дослідження за окремими напрямками формування та реалізації потенціалу. При цьому, найбільш детальну інформацію можна отримати, проаналізувавши діяльність регіональних сільськогосподарських підприємств, діяльність яких безпосередньо впливає на економічний потенціал сільськогосподарської галузі відповідного регіону.

Отже, враховуючи розглянуті наукові підходи щодо сутності потенціалу сільськогосподарського виробництва на регіональному рівні та окремо економічного потенціалу сільських територій, запропоновано власне визначення для характеристики економічного потенціалу сільськогосподарської галузі регіону. Це сукупність ресурсів та здатність їх ефективно акумулювати і використовувати суб'єктами економічних відносин певного адміністративно-територіального утворення, які провадять діяльність у галузі сільського господарства, з метою досягнення поставлених цілей та забезпечення соціально-

економічного добробуту жителів відповідного регіону. При цьому, з метою детальнішого та ефективнішого вивчення економічного потенціалу сільськогосподарської галузі регіону доцільно проводити дослідження за окремими напрямками формування та реалізації потенціалу, зокрема, на рівні підприємств, що і є перспективою подальших досліджень.

Список використаних джерел

1. Ресурсний потенціал регіону : навч. посіб. / авт.-упоряд. : М.К. Орлатий, С.А. Романюк, І.О. Дегтярьова та ін. ; за заг. ред. М.К. Орлатого. – К. : НАДУ, 2014. – 724 с.
2. Рижок З. Економічний потенціал земельних ресурсів в умовах ринкових трансформацій / З. Рижок // Вісник Львівського національного аграрного університету. Серія : Економіка АПК. – 2015. – № 22(2). – С. 175–180.
3. Пугач А. М. Основні положення механізму відтворення людських ресурсів в процесі забезпечення розвитку аграрного потенціалу України / А.М. Пугач // Вісник Національного університету цивільного захисту України. Серія : Державне управління. – 2015. – Вип. 2. – С. 167–174.
4. Ключник А. В. Формування та розвиток економічного потенціалу сільських територій України: Монографія – Миколаїв: Дизайн та поліграфія, 2011. – 468 с.
5. Мовчанюк А. В. Особливості соціально-економічного розвитку сільських територій. Черкаської області / А. В. Мовчанюк // Економіка і суспільство. – 2017. – № 8. – С. 436–441

Розвиток підприємництва в сучасних умовах

УДК 338.24

Поліщук В.С.

4 курс, факультет економіки та управління
Черкаський державний технологічний університет

Науковий керівник: **Березюк-Рибак І.Р.**

к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки та підприємництва

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ В УКРАЇНІ

Легка промисловість є найглобальнішою галуззю у світі. У більшості світових країн легка промисловість формує бюджет країни та наповнює внутрішній ринок продукцією власного виробництва. Сьогодні в Україні галузь легкої промисловості є потужним багатогалузевим комплексом з виробництва товарів народного споживання та одна із небагатьох галузей господарства зі швидким обертанням капіталу. Потенційні можливості підприємств легкої промисловості дозволяють виробляти широкий спектр товарів народного споживання, здатних задовольнити попит на внутрішньому ринку.

Легка промисловість, яка нараховує понад 2,5 тис. підприємств у 2017 році працювала з позитивною динамікою. У 2017 році у порівнянні із 2016 роком обсяги виробництва продукції зросли на 6,3% [1]. Понад 43% реалізованої продукції відправлено на експорт. У 2017 р. галузеві капітальні інвестиції зросли на 22% і склали за 9 місяців 1,1 млрд. грн. [1].

Сьогодні легка промисловість України характеризується низькою інноваційною активністю та низькими фінансовими результатами їх операційної діяльності. Вона є багатогалузевим комплексом з виробництва товарів народного споживання та включає 4,5 тис. підприємств, які забезпечують близько 150 тис. робочих місць [3].

Основними перешкодами ефективного розвитку вітчизняної легкої промисловості є наступні: неконтрольований імпорт та відсутність нормативної бази захисту внутрішнього ринку від контрабанди товарів; втрата ринків збуту внаслідок згортання системи оптової торгівлі та перенесення оптового обігу на ринки; гостра нестача обігових коштів; відсутність

ЗМІСТ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

Броварська А.В., Ільченко Н.В. МЕТОДИ БОРОТЬБИ З БЕЗРОБІТТЯМ.....	3
Волковінський І.Ю., Манн Р.В. МЕХАНІЗМИ ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО УКРАЇНИ.....	5
Гніденко Л. Г., Якушева О. В. СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИХ КОРПОРАЦІЙ ЯК ВАЖЛИВИЙ ЕТАП ПІДВИЩЕННЯ ЇХ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ.....	7
Горовий П. О., Манн Р.В. ІНСТИТУЦІЙНИЙ РОЗВИТОК СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ.....	9
Димитрова Д.О., Ковальчук Я.О. ІННОВАЦІЙНІ ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗІ З ВИДОБУТКУ СОЛІ.....	10
Дорофєєва Д.В., Кошеленко С.В. СУТНІСТЬ І КОНЦЕПЦІЇ МАРКЕТИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	12
Іванова Т.С., Ільченко Н.В. РОЗВИТОК КОНКУРЕНЦІЇ В УКРАЇНІ.....	16
Колісник І.В., Ільченко Н.В. ІННОВАЦІЙНО-ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В РЕСТОРАННОМУ БІЗНЕСІ.....	18
Комишна А.С. Ільченко Н.В. РОЗВИТОК ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ.....	20
Костриця А.В., Ільченко Н.В. ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ.....	22
Кривенко О.С., Кошеленко С.В. ШЕРИНГОВА ЕКОНОМІКА.....	24
Кужель В.І., Кошеленко С.В. АНТИІНФЛЯЦІЙНЕ РЕГУЛЮВАННЯ В УКРАЇНІ.....	26
Кулик В.В., Ільченко Н.В. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА.....	28
Малашок Ю.І, Скорик О.О. ОСОБЛИВОСТІ ПЛАНУВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	30
Мариніч А.І., Кошеленко С.І. ЕКОНОМІКА УВАГИ.....	33
Медведенко М.Р., Ільченко Н.В. ПЕРСПЕКТИВИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ФОТОГРАФА.....	34
Медведенко М.Р., Скорик О.О. ВИКОРИСТАННЯ МАТЕМАТИКО-ЕКОНОМІЧНИХ МОДЕЛЕЙ В ПРОЦЕСІ ПЛАНУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	36
Мірошник Д.В., Березюк-Рибак І.Р. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МОЛОКОПЕРЕРОБНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ	37
Мунтян М.О., Березюк-Рибак І.Р. ОПТИМІЗАЦІЯ ВИТРАТ ТНК В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	39
Науменко А., Кошеленко С.В. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ЗАПАСАМИ.....	41

Ожеред Л.Ю., Березюк-Рибак І.Р. АНТИКОРУПЦІЙНА ПОЛІТИКА ТА ОСОБЛИВОСТІ ТІНЬОВОЇ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ.....	43
Петренко О.С., Носань Н.С. АКТУАЛЬНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОЇ ТОВАРНОЇ СТРАТЕГІЇ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	45
Плигач К.Д., Манн Р.В. ХАРАКТЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ГАЛУЗІ РЕГІОНУ.....	47
Поліщук В.С., Березюк-Рибак І.Р. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ В УКРАЇНІ.....	49
Поліщук В.С., Рябоконт Н. П. КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ШВЕЙНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ.....	51
Прокопенко Т.О., Ільченко Н.В. КРАУДФАНДИНГ.....	54
Прокопенко Т.О., Плигач К.Д. ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ.....	56
Рева Є.Р., Кошеленко С.В. УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ МОТИВАЦІЇ ТА ОПЛАТА ПРАЦІ.....	58
Ромашко В.Є., Одінец О.М. ПЕРЕВАГИ ВПРОВАДЖЕННЯ БЕЗПЕРЕРВНОГО ПОЛІПШЕННЯ ЯКОСТІ.....	60
Саєнко І.Г., Ільченко Н.В. ДЕРЖАВНИЙ НАГЛЯД ЗА ЯКІСТЮ ПРОДУКЦІЇ.....	62
Саєнко О.І., Скорик О.О. РЕСУРСОЗБЕРЕЖЕННЯ ЯК НАПРЯМОК ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В ЗАГАЛЬНІЙ СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ.....	64
Самойленко Я.Л. НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА.....	66
Танцюра Т. Ю., Григор О.О. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ФРАНЧАЙЗИНГОВОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ ТА ЄВРОПІ.....	68
Упир К.В., Ковальчук Я.О. ОЦІНКА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ В ГАЛУЗІ НАДАННЯ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ	70
Чеснова М.К. ДЕРЖАВНИЙ КОНТРОЛЬ ЗА ПІДПРИЄМНИЦЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ.....	72
Шаповал М. Ю., Ільченко Н.В. ЗБІР ІНФОРМАЦІЇ ПРО ПРАЦІВНИКІВ: ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	73
НАУКОВІ СТАТТІ	
Біла А.Ю., Ільченко Н.В. АНАЛІЗ СТАНУ РОЗВИТКУ РИБОПЕРЕРОБНОЇ ГАЛУЗІ.....	76
Бондаренко І.В., Манн Р.В. СУТНІСТЬ КАДРОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТА ЙОГО РОЛЬ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕФЕКТИВНОЇ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	84
Глєб В.А., Манн Р.В. ОРГАНІЗАЦІЯ МАРКЕТИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВІ У СУЧАСНИХ РИНКОВИХ УМОВАХ.....	90
Грідіна М.А., Плигач К.Д.	95

СУТНІСТЬ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ПІДПРИЄМСТВА: ПОНЯТІЙНО-КАТЕГОРІАЛЬНИЙ АПАРАТ.....	
Мартінович П.Г., Романів О.В., Мартінович В.Г.	
СУТНІСТЬ КАТЕГОРІЇ «ОБОРОТНИЙ КАПІТАЛ» ТА ОСОБЛИВОСТІ ПОГЛЯДІВ ДО ЙОГО ТРАКТУВАННЯ	100
Матвійчук В.О., Носань Н.С.	
ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ БУРЯКОЦУКРОВОГО КОМПЛЕКСУ.....	107
Мороз В.М., Кошеленко С.В.	
КЛАСИФІКАЦІЯ МОДЕЛЕЙ УПРАВЛІННЯ ЗАПАСАМИ.....	113
Негода Н.В., Березюк-Рибак І.Р.	
НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЕЛЕКТРОПОСТАЧАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ.....	119
Негода А.А., Березюк-Рибак І.Р.	
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ.....	124
Стеценко А.С., Якушева О.В.	
ОСОБЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ В УКРАЇНІ.....	128
Стременна К.М., Демиденко В.В.	
ІННОВАЦІЙНА МОДЕЛЬ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ.....	132